



DN Svendborg

11. juni, 2023

Hørings svar: Udviklingsstrategi 2023

Baggrund

Svendborg Kommune har sendt Udviklingsstrategi 2023 i høring. Baggrunden herfor er, at kommunen ønsker at revidere den eksisterende kommuneplan. Formålet med den indledende høringsproces er at sikre, at borgere, virksomheder, foreninger, organisationer, projektudviklere mv. på et tidligt tidspunkt i planlægningsarbejdet får lejlighed til at debattere planlægningsmulighederne.

Kommunalbestyrelsen ønsker at skabe en god aktiv offentlig debat og sikre, at flest mulige får mulighed for at deltage i debatten og give deres synspunkter til kende.

DN Svendborg har ønsket at bidrage til denne debat med dette høringssvar.

Udviklingsstrategiens vision er skrevet med en bred pen og udtrykker store tanker og ønsker. Med vores svar ønsker vi at påpege de selvmodsigelser, som visionen indeholder, og komme med konkrete forslag til de handlingsplaner, som visionerne skal føre frem til. Visionerne er repræsenteret i 5 styrker. DN Svendborg har valgt at kommentere to af disse; Natur og Turisme.

Supplerende har DN Svendborg valgt at kommentere på Oplæg til Kommuneplan 2024's påpegning af behovet for klimarobusthed med en beskrivelse af solenergianlægget i Gudbjerg, og en beskrivelse af den manglende, men meget vigtige problemanalyse med interesseorganisationer. Dette følges op med et konkret løsningsforslag.

Hvor der er citater fra Udviklingsstrategien og Forslag til kommuneplan 2024 er disse skrevet i kursiv.

Natur

Naturen er rammen for det hele. Alle de andre styrker enten behøver eller drager fordel af vores særlige natur. Den skal vi respektere og tænke med i udviklingsarbejdet

Naturen er også grundlaget for vores eksistens – dette overser politikerne. Det er ikke tilstrækkeligt at pege på, at naturen er under pres og mangler plads. Der skal også gøres rede for, i hvilke omfang målene i Kommuneplan 2021-2033 nås med den gældende planlægning og førte politik. Det påpeges, at Svendborg kommune kun har 5 % beskyttet natur, og at vi har mindre natur end resten af Fyn og landet som helhed. Yderligere er mange af arealerne små og artsfattige og ligger spredt.

Der lægges op til, at vi skal have mere biodiversitet både på land, i vand og i byerne. For at øge biodiversiteten skal den eksisterende natur plejes, og have mere plads, og der skal skabes mere sammenhæng. Især de kystnære områder og den maritime natur skal udvikles. Men udviklingsstrategien lægger blot op til 6 signaturprojektet, der næppe vil føre til en målbar forbedring af biodiversiteten og skabe mere plads eller bedre sammenhæng i naturen. F.eks. vil det at etablere stenrev og plante ålegræs

næppe forhindre, at det omfattende iltsvind i det sydfynske øhav fortsætter, så længe kommunen ikke griber ind overfor landbrugets udledning af næringsstoffer. Tilsvarende kan udbygning af naturområdet ved Rødme Svinehaver, udvikling af en landskabsring ved Tankefuld og genåbning af Kopperbækken næppe realiseres, når budgettet til opkøb og udvikling af naturen årligt beskæres.

Det årlige beløb til natur i Svendborg kommune målt pr. indbygger ligger langt under gennemsnittet for landet. Kommunen brugte ifølge forskningscentret VIVE kun 75 kr. pr borger på natur i 2022, mens der på landsplan er brugt 158 kr. At tage vare på naturen, som er "*rammen for det hele*", er og bliver et spørgsmål om indsigt og prioritering, -også økonomisk.

DN Svendborg efterlyser, at kommunen gør en mere helhjertet indsats både for at øge biodiversiteten og for at skabe mere plads til natur og bedre sammenhæng mellem naturområder.

DN Svendborg undrer sig over, at kommunen ikke i højere grad tager fat i de gode forslag, der er præsenteret i *biodiversitetsrapporten* og i de mange konkrete projektforslag, som DN Svendborg gennem de seneste år har fremsendt som led i Grønt Danmarkskort til udvikling af kystnær natur og øget biodiversitet i kommunen.

"For at give plads til naturen, skal der tænkes i synergier, hvor flere arealinteresser kan gå hånd i hånd"
Problemet i denne holdning er, at ikke alt kan lade sig gøre inden for det samme areal. Det er desværre næsten altid naturen, der ofres for erhvervsinteresser, når fx byggeri og anlægsarbejder begrænser og hindrer naturens dynamik eller vejkanternes vilde natur ofres for landbrugets aktiviteter. Således er det naturen, der bliver taber.

Mere plads til og beskyttelse af naturen bør iværksættes, hvor der er registreret høj naturværdi, sårbar natur eller truede arter.

DN Svendborg ser frem til, at formidlingen om naturen bliver udvidet til at indeholde ture med naturvejledere og oplysningsplancher om særlige naturområder såsom urørt skov, skovrejsning og områder med særlige dyre- og plantearter.

Turisme

Uden natur ingen turisme. "*Naturen er rammen for det hele. Alle de andre styrker enten behøver eller fordel af vores særlige natur. Den skal vi respektere og tænke med i udviklingsarbejdet*"

Visionen er smuk, men turismen er ikke naturens bedste ven og DN håber, at den også vil få indflydelse på handleplanerne, og at Svendborg kommune ikke vil træffe forhastede beslutninger, når kommuneplanen revideres, men give sig tid til at analysere problemstillingerne grundigt i samarbejde med de forskellige interessenter, herunder DN Svendborg. Indgreb i naturen er ikke reversible - de kan ikke gøres om.

"Vi ønsker en lokal forankring og en fælles udvikling der gavner vores lokale borgere, virksomheder, foreninger mv. Derfor byder vi alle interesserede stort velkommen til arbejdet med fremtidens Svendborg!"

En tydelig konflikt er det, når Svendborg kommune ønsker, at naturen får lov til at fylde mere, at naturkvaliteten højnes, og at urørte skove breder sig og samtidig ønsker fritidsaktiviteter, som "forrygende outdoor-oplevelser", mountainbikes, eller turisme i form af feriecentre, sommerhuse, overnatning på vandet og glamping.

Tilsvarende er det, når det i Udviklingsstrategien påpeges, at naturen giver os rige muligheder for at være aktive i det fri, og kommunen vil skabe adgang til kysten og vandreruter med opholdsfaciliteter flere steder, hvor det ikke forstyrrer fuglelivet.

DN Svendborg gør opmærksom på, at der allerede med det nuværende tryk fra friluftsliv og turisme er behov for bedre regulering af marine friluftaktiviteter, så forstyrrelse af marine pattedyr og kystfugle begrænses i yngletiden, og for havfugle desuden under rast og fældning.

DN Svendborg prioriterer, at naturen kan udfolde sig på egne vilkår, og at der skabes de rette betingelser for øget biodiversitet på store sammenhængende områder, hvor naturen har første prioritet.

Natur, Klima, Vedvarende energi (VE)

Svendborg Kommune ønsker at opføre flere vedvarende energianlæg i kommunen. På tegnebrættet er der afsat 6 vindmøller og 2 solcelleanlæg, som er sendt i høring.

Svendborg Kommune anfører, at formålet med høring i idéfasen er at give borgere, interesseorganisationer, berørte myndigheder og andre interesserede, der kan blive berørt af planlægningen af de konkrete projekter, mulighed for at stille spørgsmål på et tidligt tidspunkt i processen.

Der er imidlertid ikke lagt op til, at de berørte borgere inddrages i VE-anlæggenes placering. Det har alene været en politisk beslutning uden borgerinddragelse.

Solenergianlæg Gudbjerg

Det ene af de to nævnte solcelleanlæg er et solenergianlæg ved Højlundsvej, Gudbjerg. Det ønsker kommunalbestyrelsen at udlægge i et markant kuperet areal mellem to landsbyer Lakkendrup og Gudbjerg, fordi der tilfældigvis er opstillet 2 vindmøller her, mens et helt plant område med 3 vindmøller og kun få bebyggelser mellem Ellerup og Galdbjerg ikke er i spil.

Det skyldes tilsyneladende, at der i kommuneplan21 er udpeget kulturelle- og bevaringsværdige landskaber samt fastlagt retningslinjer for de enkelte landskabsområder.

Link til landskabsområder findes på Svendborg kommunes hjemmeside

<https://svendborg.cowiplan.dk/kommuneplan21/hovedstruktur/landskabsomraader/>

Det er overraskende at læse landskabsanalysen for Ellerup Moræneflade, der rummer et helt forældet natursyn, som blokerer for tiltag for at forbedre biodiversiteten men også for placering af nødvendige VE anlæg. Her er ikke tale om et landskab med store naturværdier, men om et landbrugslandskab, hvor de fleste naturelementer er fjernet.

Landskabskarakteren for Ellerup Moræneflade beskrives således: *"Landskabskarakteren er især betinget af det højtliggende og bølgede moræneplateau, hvor store skovområder afgrænser store markflader. Få kraftige, men lave og delvist fragmenterede levende hegn og bevoksede diger ligger som linjer på den åbne dyrkningsflade. Bebyggelsen i området er sparsom og består af spredtliggende mindre gårde og småhuse langs vejene. Mange steder rummer landskabet lange kig henover den bølgede landbrugsflade og de lave og fragmenterede levende hegn. Skovbrynene danner en visuel bagkant til disse lange kig".*

Retningslinjerne fastlægger, *"at områder skal beskyttes. Landskabets åbne og enkle karakter skal bevares. Dette ved at friholde området for: Etablering af småplantninger og placering af byggeri, der vil bryde de lange kig henover landskabet".*

"Landskabets uforstyrrede fremtoning skal bevares. Udvidelse af eksisterende anlæg eller placering af nye skal således ske med særlig hensyntagen til de visuelle sammenhænge i landskabet, både indenfor karakterområdet og til nabokarakterområderne samt landskabets skala og enkelthed".

Ovenstående uddrag fra den gældende Kommuneplan viser, at landskabsanalyserne for Svendborg Kommune i høj grad trænger til en nyvurdering på baggrund af et moderne og oplyst natursyn, hvor der er behov for både at tage højde for biodiversitetskrisen og klimakrisen. En proces som naturligvis bør inddrage borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder mfl. At det ikke allerede er sket, skyldes tilsyneladende, at dilemmaet, mellem hensynet til kulturelle- og landskabelige værdier, ambitionen om

både at styrke den grønne omstilling med flere VE- anlæg og at sikre rent drikkevand mv., ikke er løst, men blot parkeret. Et dilemma som byrådet erkendte allerede 26. juni 2018.

DN Svendborg foreslår, at der i forbindelse med Kommuneplan 2024 udarbejdes nye landskabsanalyser, som forhåbentlig tager udgangspunkt i et nutidigt natursyn. Vi har i Danmark allerede overudnyttet vores jord med intensivt landbrug, og i årene fremover inddrages landskabet til solcelleparker og vindmøller. Det er ikke en bæredygtig udvikling. Vi har brug for et natursyn, hvor udbygning af VE-anlæg bidrager positivt til både grøn energiproduktion og øget biodiversitet.

DN Svendborg foreslår desuden, at placering af VE-anlæg, ikke blot udformningen af VE-anlæg, skal ske ved inddragelse af borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder fl., i en åben proces. Ikke som nu i en lukket politisk proces uden borgerinddragelse.

Forslag til naturtiltag og ændret byudvikling ved Gudbjerg

DN Svendborg mener, at solcelleprojekter i Svendborg Kommune skal medvirke til at øge naturværdier og biodiversitet i lokalområdet.

Hvis solcelleprojektet ved Højlund, Gudbjerg, realiseres, er der akut behov for at fremme naturen. Et særligt karaktertræk for Gudbjerg er en landsby uden direkte adgang til naturområder udover en lille lund øst for Ørbækvej. Byen mangler i udbredt grad bynær natur og adgangsstier til skovene mod vest og langs Stokkebækken, som løber gennem byen.

DN Svendborg har derfor udarbejdet et forslag til et naturgenopretningsprojekt med stisystem vest for solcelleanlægget. Formålet med forslaget er at understøtte borgernes mulighed for naturoplevelser og rekreative muligheder på den rute, langt de fleste borgere benytter for at komme ud i naturen i fritiden. Naturparken udvikles med hjemmehørende træer, buske og åbne områder efter konceptet "Vild med vilje" for at øge biodiversiteten så meget som muligt til glæde for vilde blomster, vilde bier, sommerfugle og fugle.

Skitsen til "Gudbjerg by- og naturpark" - en naturpark med en sø og et stisystem tænkes etableret på en del af jordene tilhørende bl.a. Gudbjerg Kirke. Ørbæklund, Haastrup Bypark ved Faaborg, er et godt eksempel på en sådan by- og naturpark.

Udlæg af et boligområde på kirkens jord mellem Sønderballevej og Lakkendrupvej bør i den forbindelse opgives og erstattes af boligudbygning nord for Præstemarken tæt på skole og idrætsfaciliteter. DN Svendborg har ved en tidligere kommunalplans høringer givet udtryk for, at udbygningen mest hensigtsmæssigt bør ske her.

Med venlig hilsen

René Lund Chetronoch

Formand for DN Svendborg

rlc.dn.svendborg@gmail.com

Mobil: 27110544